

BRON: INFRONT FINANCE
INTERNET: WWW.INFRONTFINANCE.COM
KOERS VAN 22-07-20
OM 21.30 UUR

AEX	Dow Jones	NASDAQ	Bovespa	Nikkei	Hang Seng	Rente 10 jaar	EUR/USD	Goud	Brent olie
- 1,44%	+ 0,45%	+ 0,05%	- 0,05%	- 0,58%	- 2,25%	- 10,21%	+ 0,32%	+ 1,31%	+ 0,64%
572,90 581,29	26.960,91 26.840,40	10.838,65 10.833,07	104.245,10 104.296,50	22.751,61 22.884,22	25.057,94 25.635,66	-0,3670 -0,3330	US \$ 1,1569 US \$ 1,1532	US \$ 1.867,27 US \$ 1.843,10	US \$ 44,24 US \$ 43,96

De Kalverstraat in Amsterdam: het lijkt weer ouderwets druk maar schijn bedriegt. FOTO ANP

Te veel winkels, en de klanten blijven weg

CONSUMENTEN De winkelstraten lijken weer voller, toch blijven de verkoopcijfers nog altijd achter.

Hanne Obbink
REDACTIE ECONOMIE

Wie op een zonnige dag over de Oudegracht in Utrecht of door de Amsterdamse Kalverstraat wandelt en ziet hoe druk het daar alweer is, denkt waarschijnlijk dat de winkels hier omzet draaien als vanouds. “Maar dat lijkt maar zo”, zegt directeur Jan Meerman van INretail, de branchevereniging van winkeliers. “Deze winkelgebieden trekken nog steeds maar 50 tot 60 procent van de bezoekersaantallen van voor de coronacrisis.”

Onderzoek van de Retailagenda, een samenwerkingsverband van zo'n beetje alle partijen die bij het winkel-aanbod betrokken zijn, zet Meermans waarneming in breder verband. De onderzoekers vroegen winkelbedrijven in de non-foodsector, klanten, gemeenten en vastgoedbedrijven naar hun verwachtingen.

Dat leverde een helder beeld op. Klanten zijn van plan om, zolang er geen vaccin tegen corona is, minder te winkelen. Winkelbedrijven hadden de afgelopen tijd 35 tot 80 procent minder aanloop en verwachten dat binnen twee jaar 20 tot 40 procent van de winkels verdwijnt. Ook gemeenten en vastgoedondernemers rekenen op meer leegstand.

De coronacrisis brengt scherp aan het licht wat de betrokken partijen al langer erkennen: Nederland heeft te veel winkels. Onder meer door de opkomst van online winkelen kan Nederland toe met misschien wel 30 procent minder. Dat liet zich tot nu toe vooral voelen in kleinere en middelgrote steden: daar bleven klanten

weg, groeide de leegstand en boetten de centra aan levendigheid in.

Dat beeld staat vanwege de coronacrisis op z'n kop, blijkt uit het Retailagenda-onderzoek. De binnensteden van Amsterdam en Utrecht en van eigenlijk alle steden met meer dan 100.000 inwoners zijn veel van hun aanloop kwijtgeraakt.

Daarom kwam INretail al met een 'grotededenplan'. Zorg dat klanten weten op welke tijden het niet druk is en wanneer ze veilig kunnen winkelen, luidt een advies. Maak parkeren op die tijden goedkoper. En houd winkels op drukke dagen langer open, om de aanloop te spreiden. “Veiligheid staat voorop”, zegt Meerman. “Maar vaak genoeg kan je prima naar binnenstad komen.”

Nee, dat is geen oplossing voor het onderliggende probleem, zegt

De bedrijven verwachten dat 20 tot 40 procent van de winkels verdwijnt

Hub Bloem van de Stec Groep, een adviesbureau dat ook onderzoek deed naar de coronacrisis. Maar misschien zet die crisis de zaken op scherp. Wat er moet gebeuren – ook daarover is weinig discussie – is: transformatie. “Vooral in aanloopstraten naar de binnensteden kunnen winkelpanden omgezet worden in iets anders”, zegt Bloem. “Liefst

woningen, want dat mes snijdt aan twee kanten: daar is in de meeste binnensteden veel vraag naar én nieuwe bewoners doen hun boodschappen in het centrum.”

Een hindernis voor zo'n transformatie is de waarde van het vastgoed. Die neemt sterk af als winkels veranderen in woningen, omdat daarvoor veel minder huur gevraagd kan worden. Daar staan vastgoedondernemers niet om te springen. Bloem: “Maar uiteindelijk ontkomen ze er niet aan.”

Laat je de boel op z'n beloop, dan ontstaan 'spooksteden', zegt Cees-Jan Pen, lector aan hogeschool Fontys. Hij zag al veel 'prima plannen' voorbijkomen voor binnensteden. “Maar de stap van plan naar uitvoering blijft uit”, zegt hij. Of de coronacrisis daar iets aan verandert? “Gemeenten hebben iets anders aan hun hoofd, winkeliers zijn bezig met overleven en vastgoedondernemers wachten af.”

Of zullen de gevolgen van de crisis meevallen? Winkelcentrumonderzoeker Hans van Tellingen denkt van wel. 19 procent leegstand, zoals het Retailagenda-onderzoek voorspelt? Hij gelooft er niet in. “Dat percentage ligt nu op 7, dat zal wel iets groeien”, zegt hij. “Maar al die kleinere winkelcentra met, laten we zeggen, een supermarkt, een slager, een bakker, misschien een kledingzaak: die doen het nu goed.”

Een paar weken geleden, toen ze door de retailonderzoekers onderzocht werden, waren veel mensen misschien 'wat sombertjes'. Van Tellingen: “Maar het herstelt zich sneller dan verwacht. Uiteindelijk wil de consument toch gewoon shoppen.”

‘Voor horecazaken is deze crisis nog lang niet voorbij’

BEPERKINGEN Vandaag dient het kort geding van de horeca tegen de Staat. Cafés eisen versoepeling, zoals elders wel gebeurt.

Isabel Baneke
REDACTIE BINNENLAND

Een paar maanden geleden prezen kroegbazen het kabinet nog in een paginagrote krantenadvertentie. Vandaag staan beide partijen voor de rechter. Ontzag heeft plaatsgemaakt voor ontgoocheling: in een kort geding wil de horecabranche de overheid dwingen tot het versoepelen van de coronaregels in cafés en restaurants. Vijf vragen aan horecaondernemer Robèr Willemsen, voorman van belangenbehartiger Koninklijke Horeca Nederland.

Net nu jullie de Staat voor de rechter slepen om de maatregelen te versoepelen, laait het coronavirus weer op. De timing van dit kort geding is ongelukkig te noemen.

“Op die manier zit ik er helemaal niet in. Zeker, de groep mensen die positief is getest op het virus is gegroeid. Maar het gaat nog steeds om relatief kleine aantallen. Ziekenhuisopnames zijn er amper. Bovendien springt het virus in de meeste gevallen in thuissituaties over. Binnen het gezin bijvoorbeeld, op familiefeestjes, tijdens barbecues met vrienden in de tuin. Op enkele plekken hebben besmettingen in cafés plaatsgevonden, maar de trendbreuk is zeker niet de schuld van de horeca.

“Ons doel is ook niet om de kroegen weer stampvol te krijgen hè? Het virus is nog onder ons, horeca-ondernemers begrijpen heus dat we niet voor de volle 100 procent open kunnen. Sterker nog, dat zouden we niet eens willen op dit moment. We vinden het prima om vooraf gezondheidschecks uit te voeren, snappen dat tafels anderhalve meter uit elkaar moeten staan. Maar bij de versoepelingen rond de ‘intelligente lockdown’ lopen wij achter. In het openbaar vervoer, de sport en het onderwijs zijn bijvoorbeeld veel meer beperkingen verdwenen.”

Hoe komt dat?

“Dat legt de overheid ons niet uit. Op dit moment mogen vier vrienden wel met elkaar in de auto zitten of een potje bridgen aan de keukentafel. Maar het is verboden om zonder die anderhalve meter met meer dan twee man een biertje te drinken of biefstuk te eten in de horeca. Ik weet niet waarom. Hoewel de samenwerking in het begin van de pandemie

zo soepel verliep, hebben we de gesprekken vier à vijf weken geleden moeten staken. Helaas.”

Wat zijn jullie eisen precies?

“Keer op keer wijst onderzoek uit dat de kans op besmetting buiten vrijwel nihil is. Op terrassen zou de anderhalvemetermaatregel dus moeten verdwijnen. Binnen willen we dat de afstandsnorm vervalt voor groepen tot en met negen personen, ook als zij niet tot hetzelfde huishouden behoren. Nummer drie van de belangrijkste eisen is de komst van een ‘horecashboard’, op basis waarvan verdere versoepelingen bepaald kunnen worden. Want voor de horecazaken is deze crisis nog lang niet voorbij. We missen een perspectief.”

Het Economisch Bureau van ING voorspelde een monsterlijk jaar voor de horeca met een gemiddeld omzetverlies van 30 tot 40 procent. Hoe staan uw eigen cafés ervoor?

“Ik heb in totaal vier zaken. In drie daarvan is de ruimte binnen beperkt. In plaats van honderd man mogen er nu pakweg twintig mensen de drempel over. Dat is slikken, het baart me zorgen. Ik schat in dat vier op de tien zaken moeten vrezen voor hun voortbestaan, zij zijn nu technisch failliet. Om erger te voorkomen hebben we de Staat gedaagd. Deze situatie is onhoudbaar.”

‘Ons doel is niet om de kroegen weer stampvol te krijgen, het virus is nog onder ons’

‘Om erger te voorkomen hebben we de Staat gedaagd. De situatie is onhoudbaar.’

Wat als de rechter de kant van de overheid kiest?

“Ik weet het niet. Het Malieveld? Ik denk niet dat zo'n protest veel zin zou hebben. En voor de duidelijkheid: ik heb echt goede hoop op deze juridische gang. Ik vind dat we zeer redelijke eisen stellen.”